

Slettvåg, Bjørnar K.

**Research Report**

## Flere fremvoksende økonomier inkluderes i Norges Banks handelspartneraggregat

Staff Memo, No. 12/2013

**Provided in Cooperation with:**

Norges Bank, Oslo

*Suggested Citation:* Slettvåg, Bjørnar K. (2013) : Flere fremvoksende økonomier inkluderes i Norges Banks handelspartneraggregat, Staff Memo, No. 12/2013, ISBN 978-82-7553-756-8, Norges Bank, Oslo,  
<https://hdl.handle.net/11250/2506994>

This Version is available at:

<https://hdl.handle.net/10419/210283>

**Standard-Nutzungsbedingungen:**

Die Dokumente auf EconStor dürfen zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden.

Sie dürfen die Dokumente nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, öffentlich zugänglich machen, vertreiben oder anderweitig nutzen.

Sofern die Verfasser die Dokumente unter Open-Content-Lizenzen (insbesondere CC-Lizenzen) zur Verfügung gestellt haben sollten, gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der dort genannten Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

**Terms of use:**

*Documents in EconStor may be saved and copied for your personal and scholarly purposes.*

*You are not to copy documents for public or commercial purposes, to exhibit the documents publicly, to make them publicly available on the internet, or to distribute or otherwise use the documents in public.*

*If the documents have been made available under an Open Content Licence (especially Creative Commons Licences), you may exercise further usage rights as specified in the indicated licence.*



<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.no>

Nr. 12 | 2013

# Staff Memo

Pengepolitikk

## Flere fremvoksende økonomier inkluderes i Norges Banks handelspartneraggregat

*Bjørnar K. Slettvåg*

Staff Memos present reports and documentation written by staff members and affiliates of Norges Bank, the central bank of Norway. Views and conclusions expressed in Staff Memos should not be taken to represent the views of Norges Bank.

© 2013 Norges Bank

The text may be quoted or referred to, provided that due acknowledgement is given to source.

Staff Memo inneholder utredninger og dokumentasjon skrevet av Norges Banks ansatte og andre forfattere tilknyttet Norges Bank. Synspunkter og konklusjoner i arbeidene er ikke nødvendigvis representative for Norges Banks.

© 2013 Norges Bank

Det kan siteres fra eller henvises til dette arbeid, gitt at forfatter og Norges Bank oppgis som kilde.

**ISSN 1504-2596 (online only)**

**ISBN 978-82-7553-756-8 (online only)**

# Flere fremvoksende økonomier inkluderes i Norges Banks handelspartneraggregat

Av Bjørnar K. Slettvåg

## 1. Innledning

Fremvoksende økonomier spiller en stadig større rolle i verdensøkonomien, og utgjør en økende andel av Norges handelspartnere. Indirekte er de også viktige for norsk økonomi, blant annet som etterspørrere av olje og andre råvarer<sup>1</sup>.

Vi gir her en nærmere omtale av utviklingen i fremvoksende økonomier. Vi ser på fremvoksende økonomiers betydning for internasjonal vekst og handel, som handelspartnere for Norge og som konsumenter av olje.

Fra og med Pengepolitisk rapport (PPR) 2/13 inkluderes flere fremvoksende økonomier i Norges Banks handelspartneraggregat. I tillegg til Kina, Polen og Thailand, vil også Brasil, India, Indonesia, Tyrkia og Russland inngå i aggregatet<sup>2</sup>. Landene som nå inkluderes er blant de som har bidratt mest til vekst i global BNP og råvareetterspørsel de siste årene. Russland, Brasil og Tyrkia er også blant de største importørene av norske varer og tjenester utenfor Europa.

## 2 Utviklingen i fremvoksende økonomier

På 2000-tallet har veksten i fremvoksende økonomier vært betydelig høyere enn i de foregående tiårene, se figur 1. Veksten har vært høyest i Asia, men det har også vært en positiv utvikling i andre regioner. De siste årene har særlig veksten i Afrika sør for Sahara vært høy. Flere fremvoksende økonomier har nytt godt av høye råvarepriser, og i Asia har eksportsektoren bidratt betydelig til veksten etter Asia-krisen på slutten av 1990-tallet. Utviklingen gjenspeiler også en bedring av penge- og finanspolitiske rammeverk i fremvoksende økonomier. Gjennom det siste tiåret har mange land hatt lavere og mer stabil inflasjon enn tidligere, lavere offentlig gjeldsnivå og lavere utenlandsgjeld<sup>3</sup>.

BNP-veksten i fremvoksende økonomier har avtatt noe i etterkant av finanskrisen, men er fortsatt høyere enn gjennomsnittet de siste 20 årene. Innenlandsk etterspørsel har holdt seg oppe i mange land, og bidratt til god økonomisk vekst til tross for svak eksportetterspørsel, se figur 2. Veksten må ses i sammenheng med lave renter, høy kredittvekst og ekspansiv finanspolitikk. Det har også vært en

---

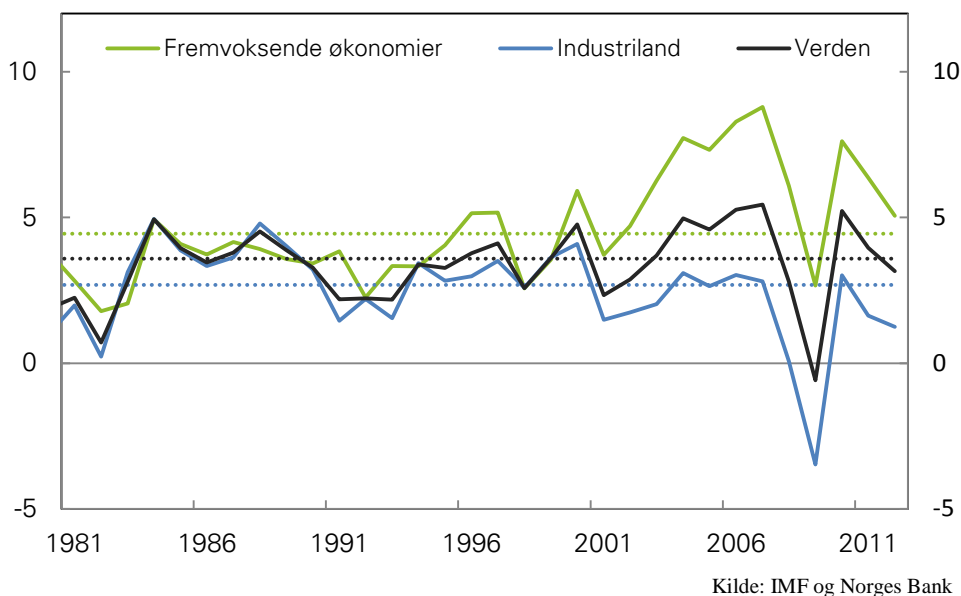
1 Aastveit et al. (2011) finner at opp til 65 prosent av variasjonen i norsk produksjon og priser kan forklares av eksterne sjokk. Internasjonal handel er den viktigste kanalen for påvirkning, men variabler som investeringer, formuespriser og konsumenttillit påvirkes også av eksterne sjokk uavhengig av handelskanalen. Oljeprisen står for 10 – 15 prosent av variasjonen i innenlandske variabler.

2 Handelspartneraggregatet består av de land som Norges Bank gir anslag for og som utgjør grunnlaget for eksogen modellinput fra internasjonal økonomi. Fra og med Pengepolitisk rapport 2/13 vil aggregatet inkludere 25 av Norges største handelspartnere, mot 26 tidligere. Land som tas ut av aggregatet er Canada, Østerrike, Hellas, Tsjekkia, Ungarn og Taiwan. Land som inkluderes er Brasil, India, Indonesia, Russland og Tyrkia. Se vedlegget for ytterligere informasjon om endringene i handelspartneraggregatet.

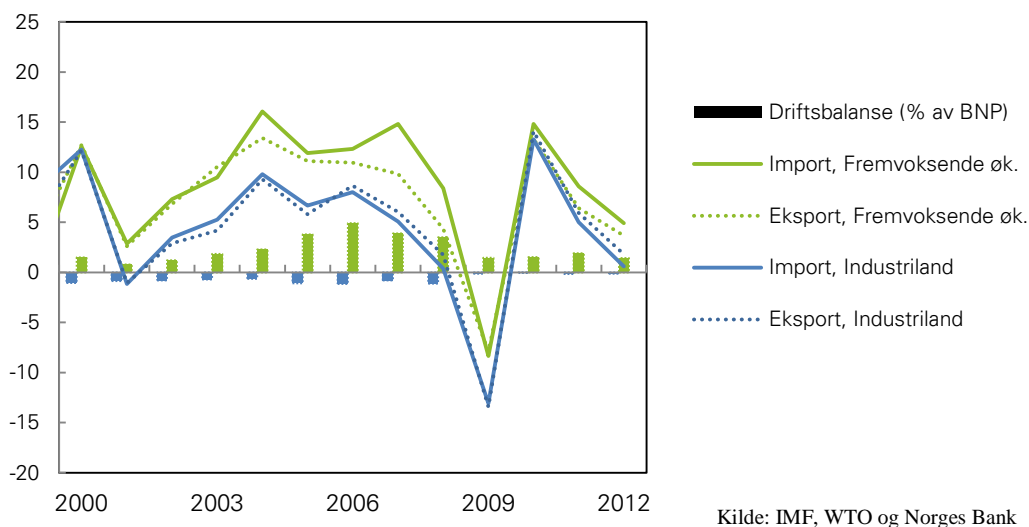
3 Median brutto statsgjeld som andel av BNP i fremvoksende økonomier har falt fra 65 prosent på 1990-tallet, til under 40 prosent siden 2010. 80 prosent av fremvoksende økonomier har nå ensifret inflasjon, sammenlignet med under halvparten på 1970- og 1980-tallet (IMF, 2012).

betydelig kapitalinngang fra utlandet til fremvoksende økonomier som har bidratt til økende formuespriser flere steder<sup>4</sup>. Driftsbalansene i de fleste fremvoksende økonomier har avtatt siden finanskrisen, og er nå på historisk lave nivåer i land som Indonesia og India. På den ene siden representerer dette en ønsket rebalansering av verdensøkonomien gjennom økt innenlandsk etterspørsel i fremvoksende økonomier. På den andre siden kan det være grunn til bekymring dersom underskuddene vokser seg for store og i for stor grad går til å finansiere konsum heller enn bærekraftige investeringer.

**Figur 1:** Årsvekst i BNP (PPP<sup>5</sup>). Prosent. 1980 - 2012. Gjennomsnittlig vekst fra 1990 til 2007 markert ved stiplet linje.



**Figur 2:** Import- og eksportvekst for varer og tjenester i industriland og i fremvoksende økonomier. Driftsbalanse i prosent av BNP. 2000 – 2012.



4 Brutto kapitalinngang til fremvoksende økonomier i Asia har vært i overkant av 500 mrd dollar årlig siden 2010. Dette er nær halvparten av total brutto kapitalinngang til fremvoksende økonomier (IIF, 2013). Gode vekstutsikter, større vilje til å ta risiko i globale kapitalmarkeder, og ekspansiv pengepolitikk i industriland har vært de største drivkreftene.

5 PPP viser til at det er brukt kjøpekraftsparitetskurser (PPP-kurser) for å regne sammen BNP til felles valuta. PPP-kurser gis ved det valutabeløpet som kan kjøpe en lik kurv av varer og tjenester i ulike land. PPP-kurser skiller seg fra markedskurser ved at de tar hensyn til det innenlandske prisnivået av varer og tjenester som ikke handles internasjonalt.

### 3 Bidrag til global vekst og handel

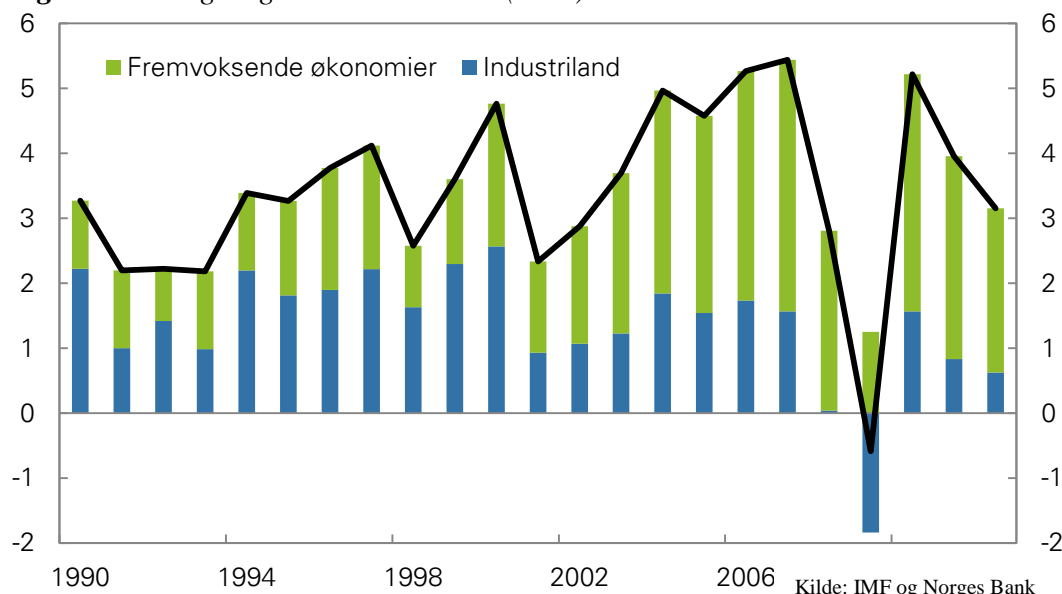
#### 3.1 Betydning for global vekst

Fremvoksende økonomier utgjør nå nær halvparten av globalt kjøpekraftsjustert BNP, og bidro med over 80 prosent av global BNP-vekst i 2012, se figur 3. De fire største fremvoksende økonomiene; Brasil, Russland, Kina og India (BRIC), har stått for mesteparten av vekstbidraget det siste tiåret, se figur 4. Til sammen bidro disse landene med om lag halvparten av global vekst i 2012, med Kina som den klart største bidragsyteren.

ASEAN-5 landene; Thailand, Filippinene, Vietnam, Malaysia og Indonesia, er nå de største vekstmotorene i Asia etter Kina. Disse landene sto for rundt 7 prosent av global vekst i 2012. Land i Latin-Amerika har bidratt med i overkant av 10 prosent av global vekst siden finanskrisen. Dette skyldes særlig at veksten har holdt seg godt oppe i Mexico. Det har også vært god vekst i flere land på vestkysten (Chile, Colombia og Peru), mens veksten har avtatt betraktelig i land som Argentina, Uruguay og Paraguay. Veksten i Afrika sør for Sahara har vært høy de siste årene, særlig blant oljeeksportører og lavinntektsland. Bidraget til global BNP-vekst fra disse landene er likevel beskjedent. Blant enkeltland utenom BRIC er det Mexico, Tyrkia og Indonesia som har bidratt mest til global vekst de siste årene<sup>6</sup>.

Fremvoksende økonomiers andel av globalt BNP vil trolig fortsette å øke fremover. OECD anslår at Kina og Indias kombinerte BNP vil være større enn samlet BNP i G7 i 2025, og større en hele dagens OECD i 2060<sup>7</sup>. Kina ventes å opprettholde den høyeste veksttakten globalt frem til rundt 2020, da India og Indonesia vil overta som landene med høyest trendvekst blant store økonomier. Økt produktivitet anses som den viktigste årsaken til vekst i fremvoksende økonomier, men i India og Indonesia ventes det også en betydelig økning av arbeidsstyrken.

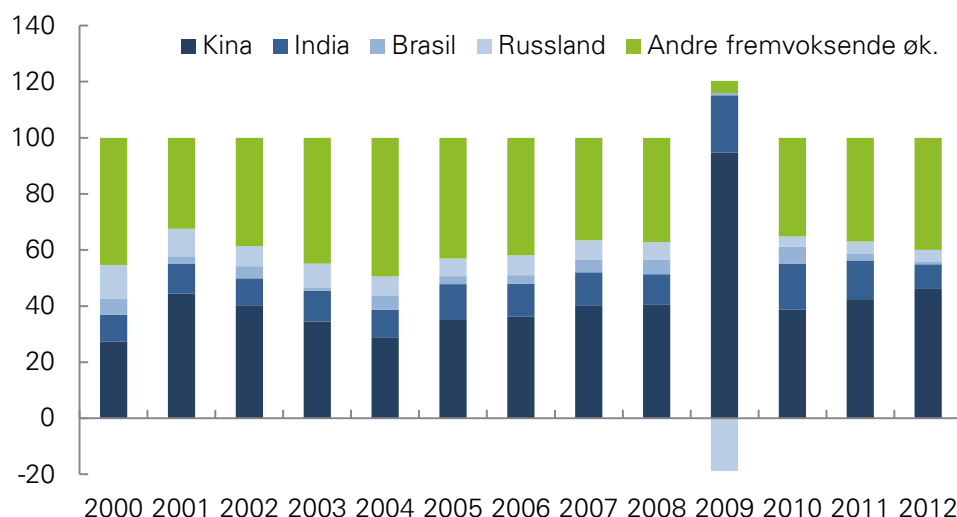
**Figur 3:** Bidrag til global vekst i BNP (PPP). Prosent. 1990 - 2012.



<sup>6</sup> Disse landene har bidratt med i underkant av 0,1 prosent til årlig global BNP-vekst de siste tre årene. Dette tilsvarer vel 2 prosent av global vekst.

<sup>7</sup> Se <http://www.oecd.org/eco/outlook/lookingto2060.htm>

**Figur 4:** Fordeling av vekstbidrag til globalt BNP (PPP) fra fremvoksende økonomier. 2000 - 2012.

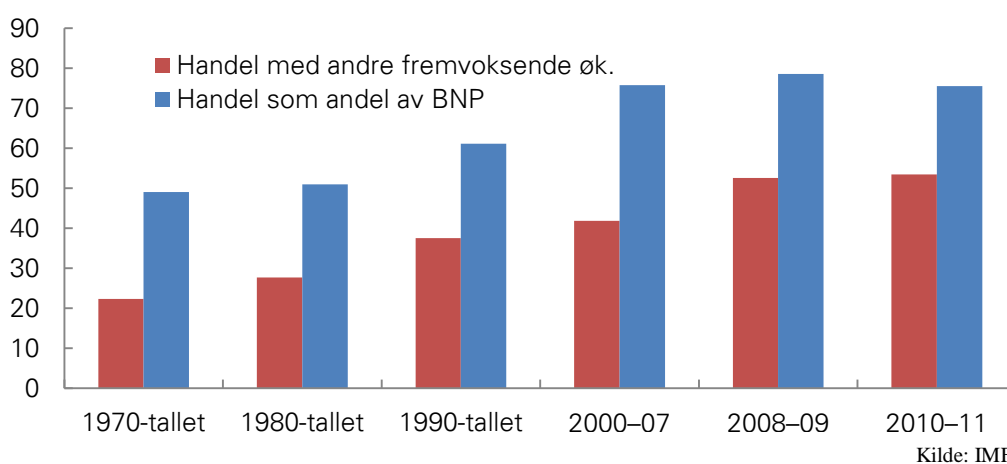


Kilde: IMF og Norges Bank

### 3.2 Betydning for global handel

Fremvoksende økonomiers andel av internasjonal handel er økende, og handel øker som andel av BNP i de enkelte land. Det er også et tydelig utviklingstrekk at handelen mellom fremvoksende økonomier tiltar, se figur 5.

**Figur 5:** Handel (sum av import og eksport) som andel av BNP, og handel med andre fremvoksende økonomier som andel av total handel. Prosent. Medianverdi for fremvoksende økonomier.

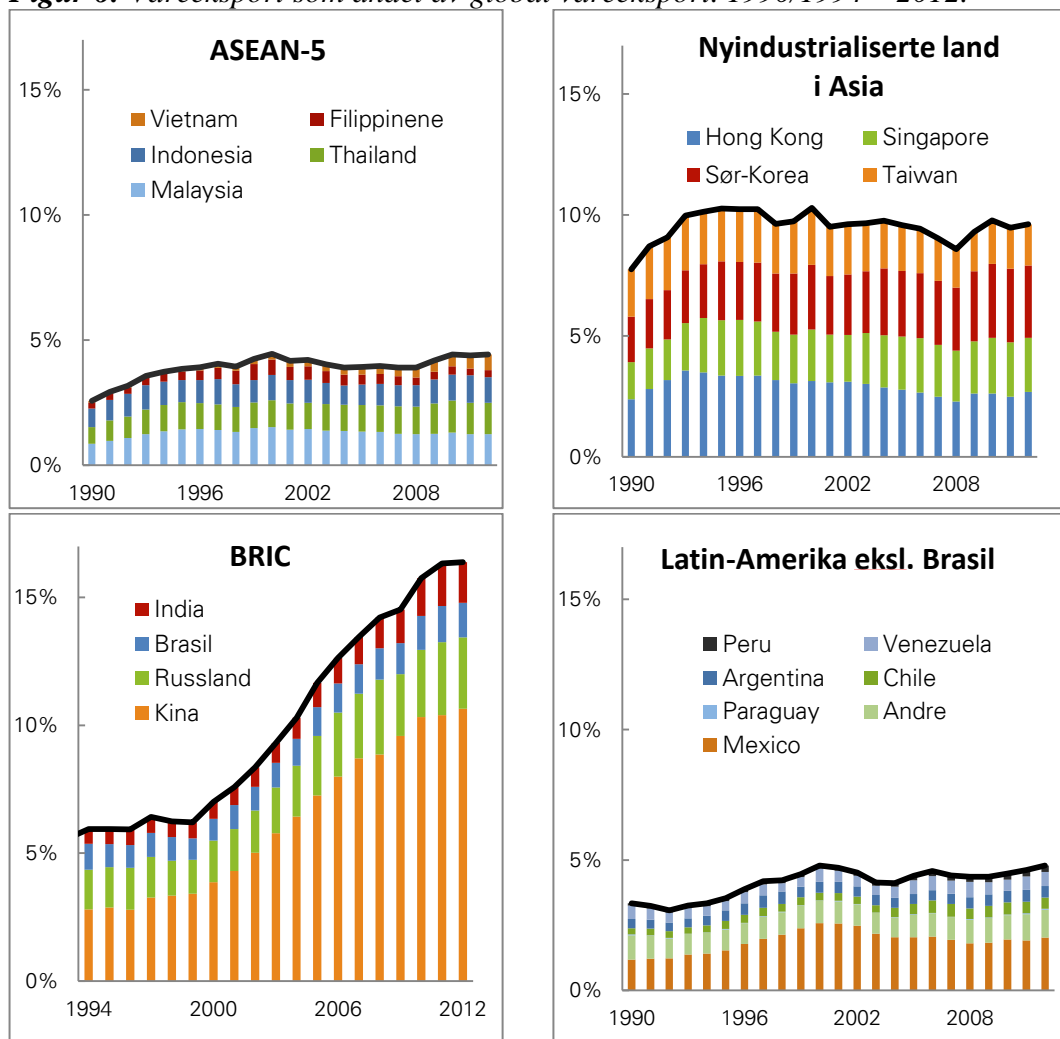


Kilde: IMF

BRIC-landenes eksport passerte i 2004 eksporten fra de nyindustrialiserte økonomiene i Asia (NIAE); Sør-Korea, Singapore, Taiwan og Hong Kong. Den samlede eksporten fra Brasil, Russland, India og Kina utgjør i dag vel 16 prosent av global eksport, se figur 6. Kinas andel av global eksport er doblet i løpet av de siste ti årene, og Kina står nå for over 10 prosent av verdens vareeksport. ASEAN-5 landene har økt sin eksport noe de siste årene, og deres eksport som andel av global eksport er nå 4,5 prosent. De nyindustrialiserte landene i Asia økte sin andel av global eksport under finanskrisen til like under 10 prosent, mye grunnet økt eksport fra Sør-Korea.

De fleste fremvoksende økonomier er mindre viktige når det gjelder eksport av tjenester. Unntakene er India, Tyrkia, Singapore og Hong Kong som er viktigere globalt som tjenesteeksportører enn som vareeksportører<sup>8</sup>. Utviklingen i tjenesteeksporten er ulik på tvers av regioner. ASEAN-5 landene og store land i Latin-Amerika har nesten ikke økt sin andel av global tjenesteeksport det siste tiåret. På en annen side har Kina doblet - og India tredoblet - sin andel.

**Figur 6:** Vareeksport som andel av global vareeksport. 1990/1994 – 2012.



Kilde: WTO og Norges Bank

### 3.3 Råvareetterspørsel fra fremvoksende økonomier

Fremvoksende økonomier har stått for så godt som all vekst i global oljeetterspørsel siden 2005, se figur 7. Forbruket av olje i disse landene utgjør nå om lag halvparten av globalt forbruk, en økning på rundt 10 prosentenheter fra årtusenskiftet. Siden finanskrisen har etterspørselen fra fremvoksende økonomier motvirket et betydelig fall i oljeetterspørselen - og prisen - som følge av lavere økonomisk vekst og oljeintensitet i industriland<sup>9</sup>.

<sup>8</sup> Disse landenes andel av global tjenesteeksport er større enn andelen av global vareeksport. Se tabell 3 i tabellvedlegget.

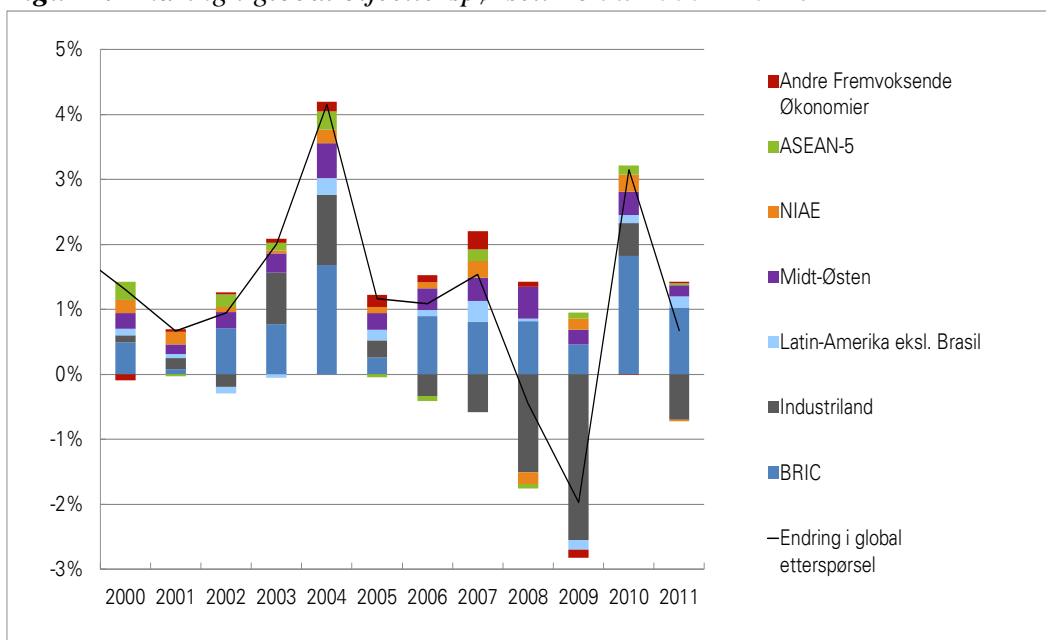
<sup>9</sup> Aastveit et al. (2012) viser at etterspørselssjokk har stått for 50-60 prosent av variasjonen i oljeprisen de siste 20 årene. Etterspørselssjokk i fremvoksende økonomier betyr mer enn dobbelt så mye for oljeprisutviklingen som etterspørselssjokk i industriland. Dette skyldes høyere oljeintensitet og inntektselastisitet i fremvoksende økonomier.



Kina sto alene for over halvparten av økningen i global oljeetterspørsel i 2010 og 2011. Dette skyldes i stor grad råvareintensiv investeringsvekst, økt bilbruk og vekst i etterspørselen fra petrokjemisk industri. I tillegg har Kina økt sine strategiske oljereserver. Hvert av de andre BRIC-landene og Saudi-Arabia bidro med mellom 6 og 9 prosent av veksten i oljeetterspørselen. I Saudi-Arabia og andre oljeproduserende land i Midtøsten har den økonomiske veksten vært høy som følge av høy oljepris. Andre enkeltland som har bidratt betydelig til økningen i oljeetterspørselen de siste årene er Singapore, Argentina og Indonesia.

Kina og andre fremvoksende økonomier er også viktige for etterspørselen av andre råvarer. Kina står nå for rundt 40 prosent av globalt forbruk av industrimetaller, og har bidratt med så godt som all vekst i etterspørselen siden andre kvartal 2011.

**Figur 7: Endring i global oljeetterspørsel. Tonn. 2000 – 2011.**



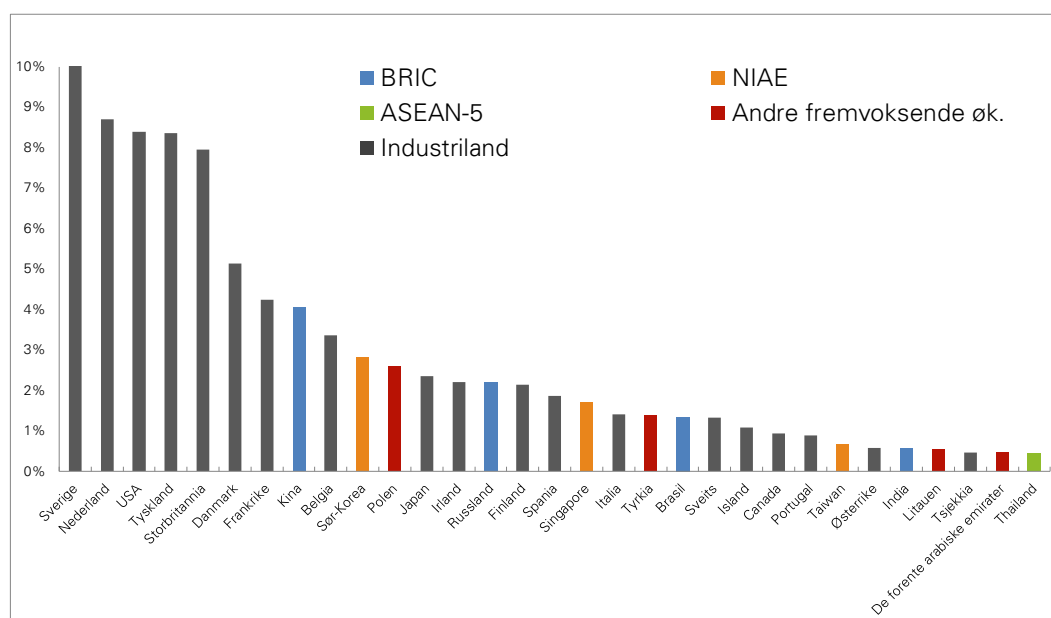
Kilde: BP Statistical Review

## 4 Impulser til Norge fra fremvoksende økonomier

### 4.1 Tradisjonell eksport

Om lag 20 prosent av norsk vareeksport fra fastlandsøkonomien går til fremvoksende økonomier. Det er særlig BRIC-landene, Polen og Tyrkia, i tillegg til de nyindustrialiserte økonomiene i Asia, som er betydelige eksportmarkeder for Norge, se figur 8. Andre fremvoksende økonomier, inkludert ASEAN-5 landene og land i Latin-Amerika, utgjør alle mindre enn 0,5 prosent av norsk eksport av tradisjonelle varer. Andelen av norsk fastlandseksport som går til fremvoksende økonomier har doblet seg de siste 10 årene, og de landene som har økt sine andeler mest er Kina, Polen, Russland, Brasil, Tyrkia og India.

**Figur 8:** Norsk eksport av tradisjonelle varer. Eksport til det enkelte land som andel av total eksport. 2011 - 2012.



Kilde: SSB og Norges Bank

#### 4.2 Sluttetterspørsel etter norske varer og tjenester

Eksporttallene ovenfor gir ikke nødvendigvis et riktig bilde av impulsene til norsk økonomi via eksportkanalen. For det første inkluderer eksporttallene også importinnholdet i eksporten (som ikke bidrar til norsk BNP), og for det andre brukes deler av norsk eksport som innsatsvarer i vareeksport eller re-eksporteres direkte. I slike tilfeller er det ikke etterspørselen i transittlandet – for eksempel Nederland – som er viktig for norsk økonomi.

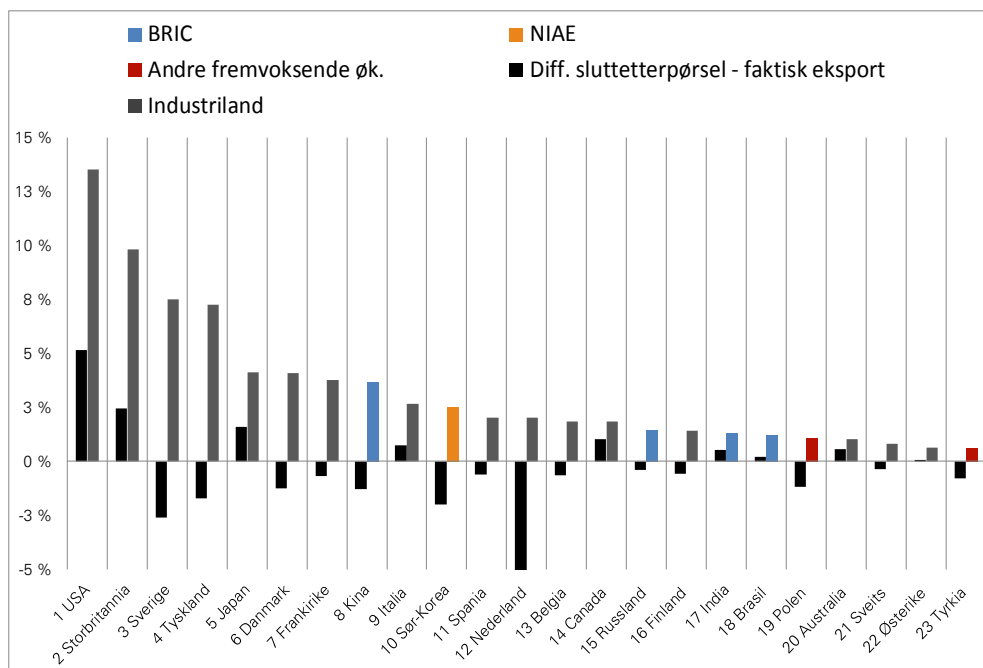
WTO og OECDs database for merverdi i handel justerer både for importinnholdet i norsk eksport, og tar hensyn til den delen av eksporten som brukes som innsatsvarer i eksport og reeksporteres fra andre land<sup>10</sup>. Målet for sluttetterspørsel av norskprodusert merverdi gir en indikasjon på hvilke markeder som er viktige for norsk produksjon og sysselsetting.

Figur 9 viser andelen av total sluttetterspørsel etter norske produkter og tjenester for ulike land<sup>11</sup>. Figuren viser også differansen mellom andelen av total sluttetterspørsel og andelen av total norsk bruttoeksport for de samme landene. Kina og Sør-Koreas andeler faller noe sammenlignet med faktisk eksport, men sluttetterspørselen i Kina er likevel på høyde med Frankrike og Danmark<sup>12</sup>. India, Brasil og Mexico er derimot viktigere målt etter sluttetterspørsel enn etter faktisk eksport. Russland, India og Brasil er de tre viktigste landene målt etter sluttetterspørsel som ikke var med i det opprinnelige handelspartneraggregatet.

10 WTO står for Verdens handelsorganisasjon og OECD står for Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling. For mer informasjon om databasen, se <http://www.oecd.org/industry/ind/measuringtradeinvalue-addedanoecd-wtojointinitiative.htm>

11 Figuren tar utgangspunkt i norsk vare- og tjenesteeksport utenom olje- og gassutvinning og bergverksdrift.  
12 Når det gjelder andre industrieland er USA og Storbritannia er større sluttkonsumenter enn Sverige og Tyskland. USAs andel øker med vel 5 prosentpoeng, mens euroområdes andel går ned sammenlignet med direkte eksport. Nederland står for en lavere andel av total sluttetterspørsel enn av direkte eksport grunnet landets funksjon som transitthavn.

**Figur 9:** Sluttetterspørsel etter norskproduserte varer og tjenester, andel av total sluttetterspørsel. Differanse mellom andel av total sluttetterspørsel og andel av faktisk eksport i sort. 2009.



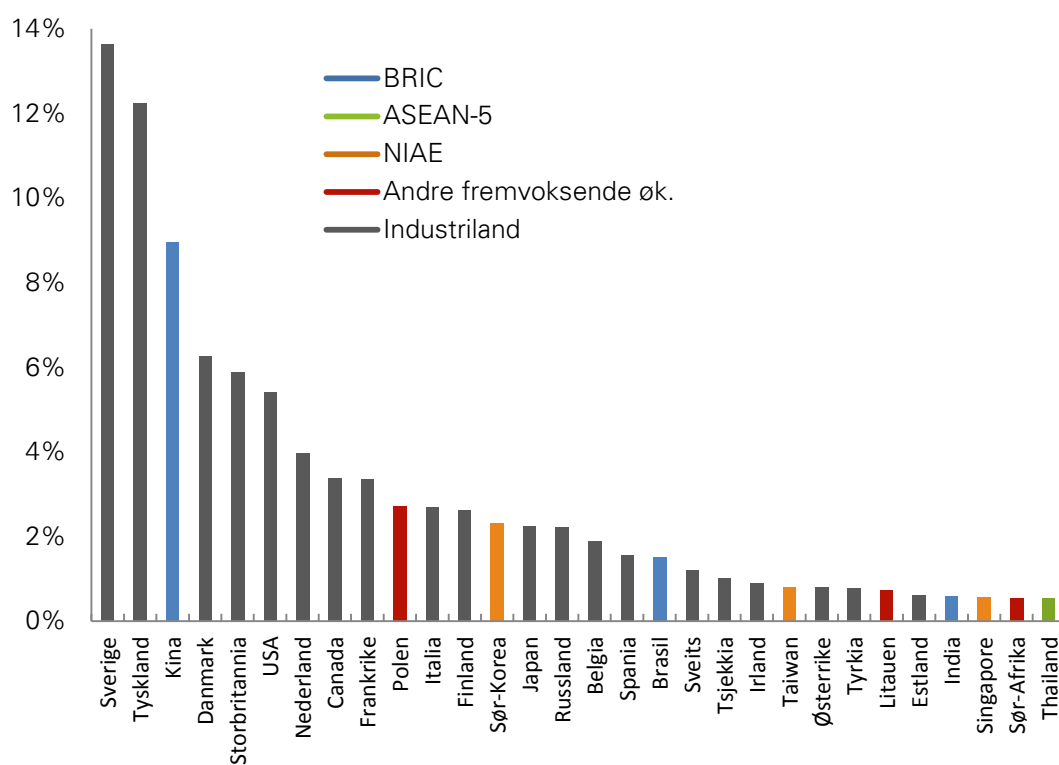
Kilde: OECD, WTO, SSB og Norges Bank

### 4.3 Norsk import

Norsk import fra fremvoksende økonomier har tiltatt betydelig de siste tiårene, og nær 25 prosent av total norsk import kommer nå fra fremvoksende økonomier, se figur 10 og 11. Om lag 9 prosent av norsk import kommer fra Kina som er den tredje største eksportøren av varer til Norge. Andre fremvoksende økonomier Norge importerer mye fra er Polen (2,7 prosent), Russland (2,2 prosent), Brasil (1,5 prosent), Tyrkia (0,8 prosent) og India (0,6 prosent). Kina, Polen og Brasil er de fremvoksende økonomiene som har økt importandelen mest de siste ti årene.

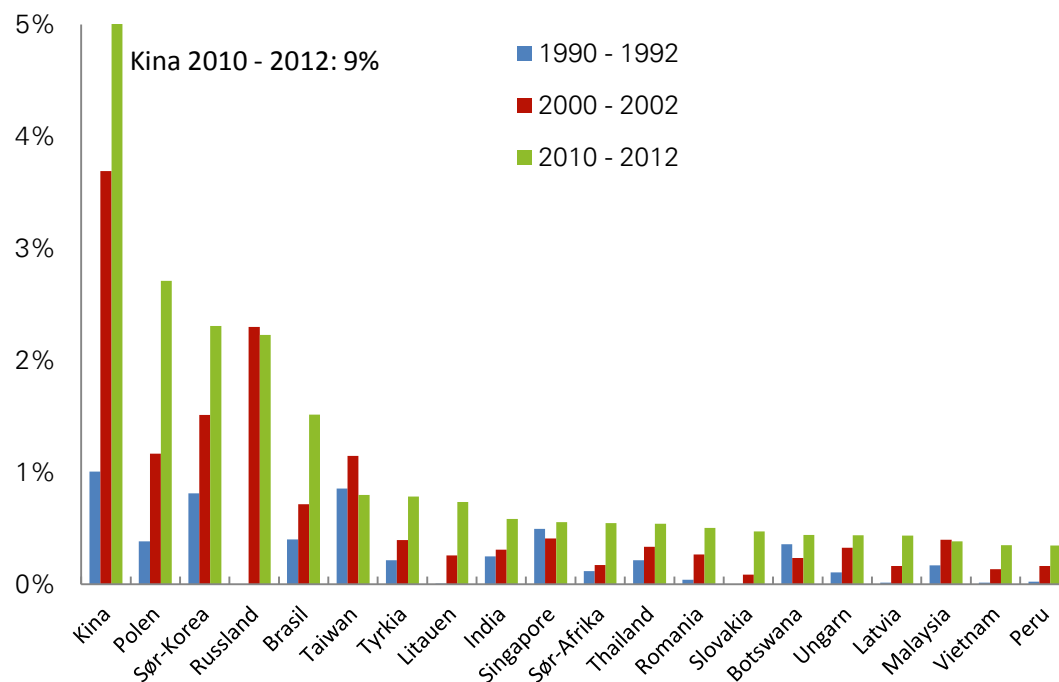
En direkte effekt av økt import fra fremvoksende økonomier har vært fallende priser på importerte konsumvarer. Beregninger gjort i Norges Bank tyder på en isolert effekt tilsvarende 1 prosent prisfall årlig for enkelte varegrupper grunnet vridning av import mot lavkostland. For lyd- og bildeutstyr har importandelen fra Kina økt fra rundt 1 prosent til mer enn 40 prosent de siste 20 årene. For klær- og fottøy ser vi nå at importen vris fra Kina (der lønnskostnadene nå øker raskt) til andre fremvoksende økonomier som Bangladesh, Tyrkia og Kambodsja.

**Figur 10:** Norsk import. Import fra det enkelte land som andel av total norsk import. 30 største importpartnere. 2010 - 2012.



Kilde: SSB og Norges Bank

**Figur 11:** Norsk import. Import fra det enkelte land som andel av total norsk import. 20 største importpartnere blant fremvoksende økonomier og nyindustrialiserte land i Asia.



Kilde: SSB og Norges Bank

## 5 Oppsummering

Veksten i fremvoksende økonomier har det siste tiåret vært høyere enn tidligere, og har bidratt til å stabilisere veksten i global produksjon og råvareetterspørsel etter finanskrisen. Veksttakten ventes å holde seg godt oppe også fremover, og fremvoksende økonomier vil trolig fortsette å øke sin andel av global verdiskaping<sup>13</sup>.

Kina har de siste årene alene stått for rundt en tredjedel av global vekst, og bidro med halvparten av økningen i oljeetterspørselen i 2010 og 2011. Kina er også Norges klart største eksportpartner blant fremvoksende økonomier. Kina, Polen og Thailand er de fremvoksende økonomiene som tidligere har vært inkludert i Norges Banks handelspartneraggregat.

Fra og med Pengepolitisk rapport 2/13 inkluderes Brasil, India, Indonesia, Tyrkia og Russland i handelspartneraggregatet, se tabell 1. Norges Bank vil også publisere vekst- og prisanslag for et eget aggregat av fremvoksende økonomier hvor disse landene inngår. India, Russland og Brasil er de fremvoksende økonomiene med de største vekstbidragene til globalt BNP og oljeetterspørsel etter Kina. Russland og Brasil er, sammen med Tyrkia, også blant de største importørene av norske varer og tjenester utenfor Europa. India og Indonesia er ikke særlig viktige handelspartnere for Norge i dag, men inkluderes i aggregatet på grunn av økende bidrag til global vekst og råvareetterspørsel de siste årene. Dette er også to av de landene som ventes å ha høyest trendvekst globalt på lenger sikt.

I tillegg til landene ovenfor inngår Sør-Korea og Singapore i handelspartneraggregatet<sup>14</sup>. Dette er svært åpne økonomier hvor handel utgjør en stor andel av BNP. Landene er også betydelige handelspartnere for Norge. Handel og produksjon i disse landene følges nøye som en indikator på det globale etterspørselsbildet.

---

13 OECD anslår at vekstdifferansen mellom OECD land og ikke-OECD land vil være i underkant av fire prosentenheter årlig frem mot 2030.

14 Disse landene har et høyt inntektsnivå og kategoriseres derfor normalt ikke som fremvoksende økonomier.

**Tabell 1: Tidligere handelspartneraggregat (26 HP) og nytt handelspartneraggregat fra og med PPR 2/13 (25 HP). Land som tas ut i rødt, nye land i grønt. Eksportvekter, tradisjonell eksport. Gjennomsnitt 2010 – 2012. Kilde: SSB.**

Tidligere 26 HP	25 HP fra PPR 2/13	Vekter (per PPR 2/13)
Sverige	Sverige	12,2%
USA	USA	10,1%
Tyskland	Tyskland	9,7%
Nederland	Nederland	9,6%
Storbritannia	Storbritannia	9,1%
Danmark	Danmark	5,8%
Frankrike	Frankrike	5,1%
Kina	Kina	4,7%
Belgia	Belgia	3,7%
Sør-Korea	Sør-Korea	3,6%
Polen	Polen	3%
Japan	Japan	2,9%
Canada	Russland	2,5%
Finland	Finland	2,5%
Spania	Spania	2,3%
Irland	Irland	2,2%
Singapore	Singapore	2,1%
Italia	Italia	1,7%
Østerrike	Brasil	1,7%
Sveits	Sveits	1,5%
Hellas	Tyrkia	1,4%
Portugal	Portugal	1,1%
Tsjekkia	India	0,7%
Thailand	Thailand	0,5%
Ungarn	Indonesia	0,2%
Taiwan		

## **REFERANSER**

Aastveit, K. A., H. C. Bjørnland, and L. A. Thorsrud (2011). The world is not enough! Small open economies and regional dependence. Working Paper 2011/16, Norges Bank.

Aastveit, K. A., H. C. Bjørnland, and L. A. Thorsrud (2012). What drives oil prices? Emerging versus developed economies. Working Paper 2012/11, Norges Bank.

IIF (2013). "Capital flows to Emerging Market Economies". IIF Research Note, January 22, 2013. Institute of International Finance.

IMF (2012). "World Economic Outlook: Coping with High Debt and Sluggish Growth". World economic and financial surveys, October 2012. International Monetary Fund.

OECD (2012). Looking to 2060: Long-term global growth prospects. OECD Economic Policy Papers, No. 3 2012.

## VEDLEGG

### 1 Konsekvenser av endringene i handelspartneraggregatet

Handelspartneraggregatet består av de land som Norges Bank gir anslag for, og som inngår i analysen av impulser fra internasjonal til norsk økonomi. Fremvoksende økonomier utgjorde tidligere 8,4 prosent av handelspartneraggregatet<sup>15</sup>. Veksten hos våre handelspartnere har de siste årene vært betydelig lavere enn veksten globalt hvor fremvoksende økonomier utgjør nær halvparten av verdiskapingen. I 2010 og 2011 bidro fremvoksende økonomier med i gjennomsnitt mindre enn 1/5 av veksten i handelspartneraggregatet – mens nær 3/4 av all global vekst kom fra fremvoksende økonomier.

Fra og med Pengepolitisk rapport 2/13 tas Canada, Østerrike, Hellas, Tsjekkia, Ungarn og Taiwan ut av aggregatet, mens Brasil, India, Indonesia, Russland og Tyrkia inkluderes. Det nye aggregatet består av 25 av Norges største handelspartnere, mot 26 tidligere. Andelen fremvoksende økonomier øker med dette til 14,7 prosent. Endringene innebærer også at fire av de fem landene med størst BNP utenfor det gamle HP-aggregatet nå inkluderes, og aggregatets andel av global kjøpekraftsjustert BNP øker med om lag 10 prosentenheter til 74 prosent, se figur 12 og 13.

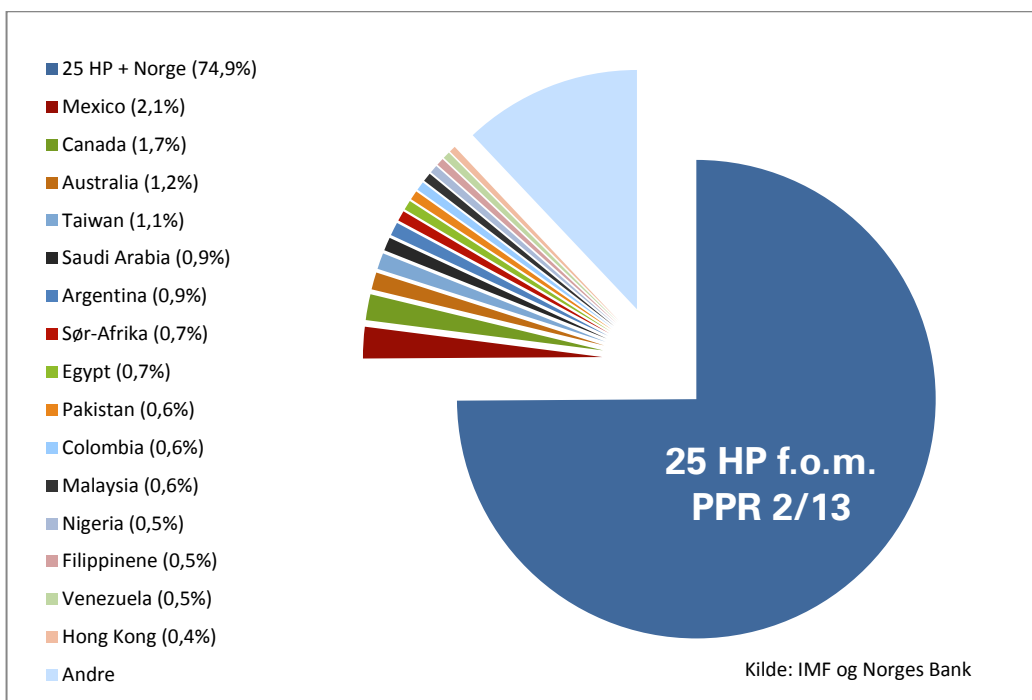
Firekvartalsveksten i BNP i det nye HP-aggregatet er 1/4 prosentenheter høyere enn tidligere siden fjerde kvartal 2010, se figur 14. Det historiske snittet for firekvartalersveksten fra 4. kvartal 1993 til 4. kvartal 2012 er tilnærmet uendret. Det historiske snittet for firekvartalersveksten i handelspartnernes KPI i samme periode øker med 0,15 prosentpoeng til 2,1 prosent, se figur 15. Det nye HP-aggregatet tilsier at både vekst- og KPI-anslagene fra PPR 1/13 ville vært 1/4 prosentenheter høyere per år fremover.

---

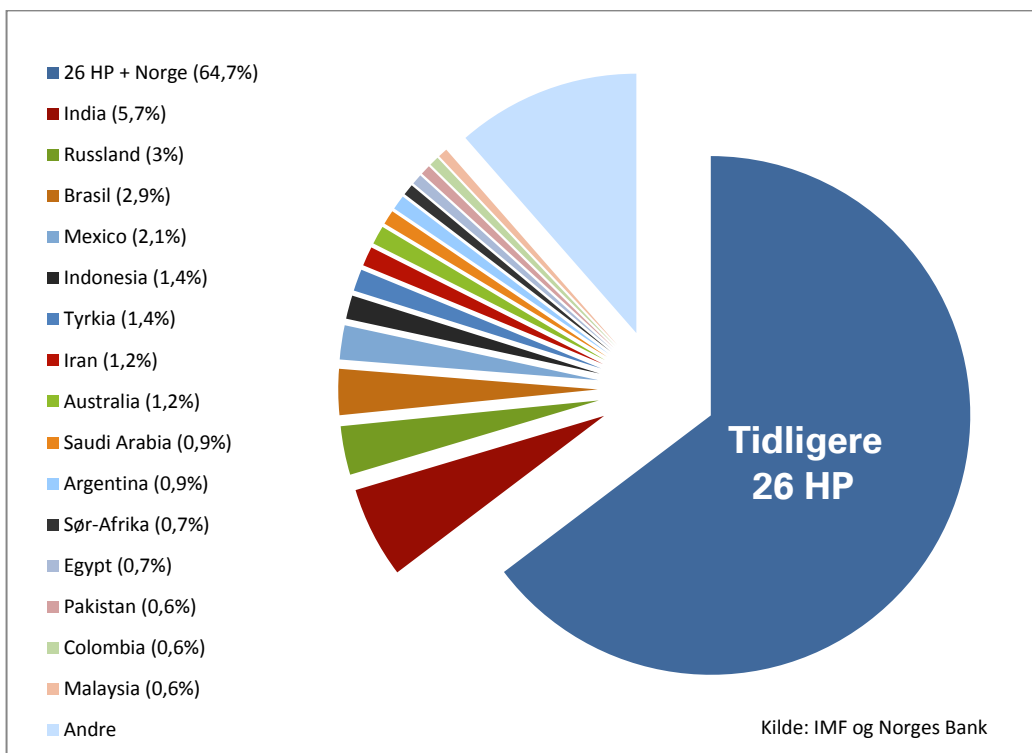
15 Handelspartneraggregatet beregnes på bakgrunn av eksportvekter (andel tradisjonell vareeksport fra Norge). Tjenesteeksport benyttes ikke grunnet manglende datatilgang på tjenesteeksport fordelt på enkeltland.



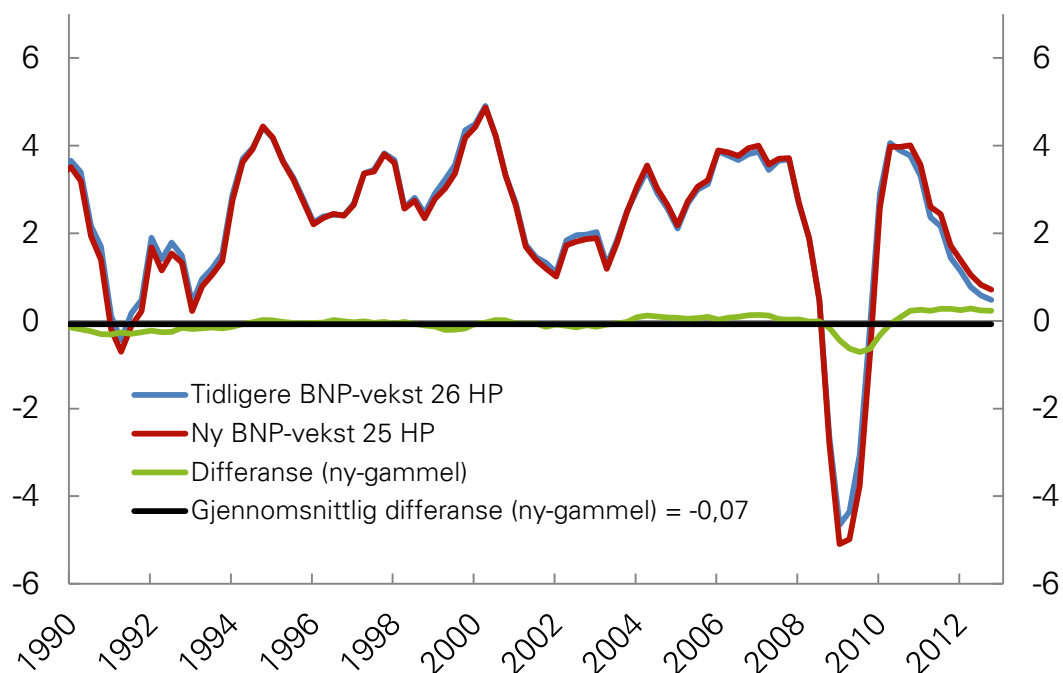
**Figur 12:** BNP (PPP) i 2012 som andel av globalt BNP. 15 største økonomier utenfor det nye handelspartneraggregatet.



**Figur 13:** BNP (PPP) i 2012 som andel av globalt BNP. 15 største økonomier utenfor det gamle handelspartneraggregatet.

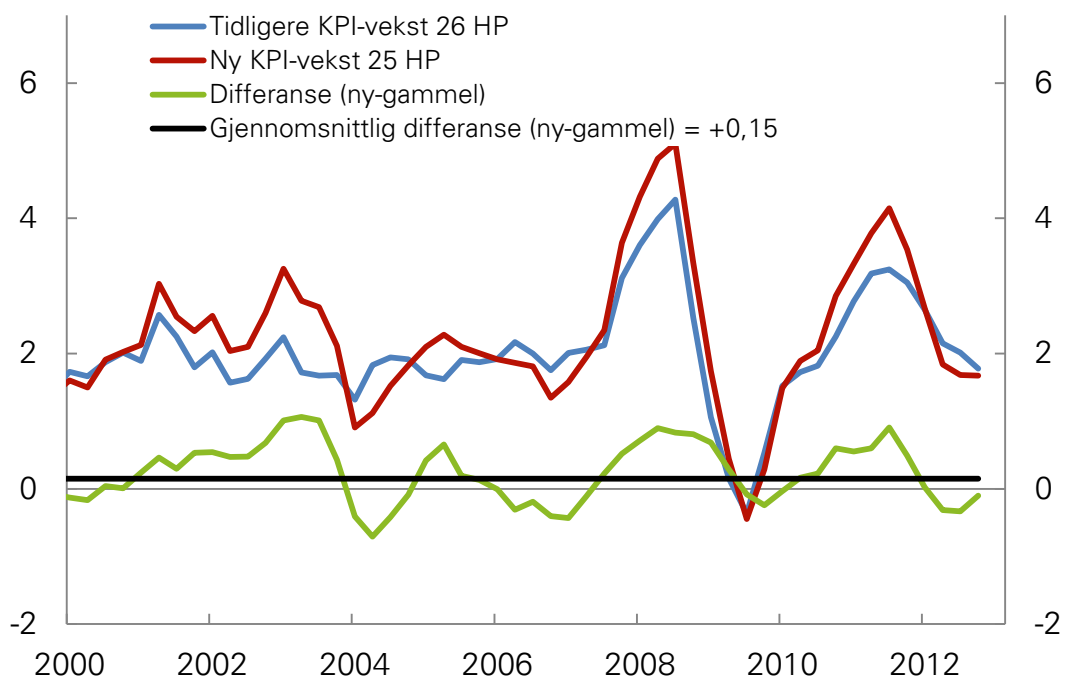


**Figur 14:** Firekvartalersvekst i BNP, nytt og gammelt handelspartneraggregat. 1990 – 2012.



Kilde: Thomson Reuters og Norges Bank

**Figur 15:** KPI vekst, nytt og gammelt handelspartneraggregat. 2000 - 2012.



Kilde: Thomson Reuters og Norges Bank

## 2 Tabellvedlegg

*Tabell 2: Andel av globalt BNP, PPP og markedskurser. Prosent. Fremvoksende økonomier og NIAE. 1992 - 2012. Kilde: IMF.*

	PPP			Markedskurser		
	1992	2002	2012	1992	2002	2012
<b>Fremvoksende økonomier</b>	<b>35,8</b>	<b>38,4</b>	<b>50,0</b>	<b>16,4</b>	<b>20,3</b>	<b>38,1</b>
Kina	4,3	8	14,9	2,0	4,4	11,5
Brasil	3,0	2,9	2,8	1,6	1,5	3,3
Russland	4,2	2,8	3,0	0,4	1,0	2,8
India	3,0	3,8	5,6	1,2	1,5	2,5
Mexico	2,5	2,4	2,1	1,6	2,2	1,6
Sør-Korea	1,5	1,9	1,9	1,4	1,7	1,6
Indonesia	1,2	1,2	1,5	0,6	0,6	1,2
Tyrkia	1,9	1,2	1,4	0,7	0,9	1,1
Iran	1,1	1,1	1,2	0,5	0,4	0,8
Polen	0,8	0,9	1,0	0,4	0,6	0,7
Argentina	0,8	0,7	0,9	0,9	0,3	0,7
Taiwan	0,9	1,1	1,1			0,7
Sør-Afrika	0,7	0,7	0,7	0,5	0,3	0,5
Venezuela	0,6	0,4	0,5	0,3	0,3	0,5
Colombia	0,6	0,6	0,6	0,3	0,3	0,5
Thailand	0,7	0,7	0,8	0,5	0,4	0,5
Forente Arabiske Emirater	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,5
Malaysia	0,4	0,5	0,6	0,2	0,3	0,4
Singapore	0,2	0,3	0,4	0,2	0,3	0,4
Nigeria	0,3	0,4	0,5	0,1	0,2	0,4
Chile	0,3	0,4	0,4	0,2	0,2	0,4

**Tabell 3:** Eksport som andel av global eksport og tjenesteeksport som andel av global tjenesteeksport. Prosent. Fremvoksende økonomier og NIAE. Rangert etter land med størst vareeksport. Gjennomsnitt fra 2010 til 2012.

Kilder: WTO og IMF.

	Vareeksport som andel av global vareeksport	Tjenesteeksport som andel av global tjenesteeksport
Kina	10,64 %	4,22 %
Sør-Korea	3,02 %	2,31 %
Russland	2,80 %	1,24 %
Hong Kong	2,60 % (hvorav 96% re-eksport)	2,74 %
Singapore	2,25 % (hvorav 52% re-eksport)	2,96 %
Mexico	1,96 %	0,37 %
Saudi Arabia	1,93 %	0,26 %
Taiwan	1,70 %	1,1 %
India	1,58 %	3,23 %
Forente Arabiske Emirater	1,55 %	0,19 %
Brasil	1,35 %	0,87 %
Malaysia	1,26 %	0,84 %
Thailand	1,24 %	0,99 %
Indonesia	1,05 %	0,47 %
Polen	1,02 %	0,85 %
Tyrkia	0,77 %	0,92 %
Iran	0,63 %	0,13 %
Qatar	0,61 %	0,16 %
Nigeria	0,60 %	0,07 %
Ungarn	0,60 %	0,48 %

### **3 Oversikt over aggregater brukt i notatet**

#### **3.1 BRIC**

Brasil, Russland, India og Kina.

#### **3.2 ASEAN-5**

Indonesia, Malaysia, Filippinene, Thailand og Vietnam.

#### **3.3 Nyindustrialiserte asiatiske økonomier (NIAE)**

Hong Kong, Korea, Singapore og Taiwan.

#### **3.4 Fremvoksende økonomier**

Dette aggregatet består av de 153 landene som inngår i IMF's definisjon av «Emerging and Developing Countries» per april 2013: Afghanistan, Albania, Algerie, Angola, Antigua og Barbuda, Argentina, Armenia, Aserbajdsjan, Bahamas, Bahrain, Bangladesh, Barbados, Hviterussland, Belize, Benin, Bhutan, Bolivia, Bosnia-Hercegovina, Botswana, Brasil, Brunei, Bulgaria, Burkina Faso, Burundi, Kambodsja, Kamerun, Kapp Verde, Den sentralafrikanske republikk, Tsjad, Chile, Kina, Colombia, Komorene, Den demokratiske republikken Kongo, Republikken Kongo, Costa Rica, Elfenbenskysten, Kroatia, Djibouti, Dominica, Den dominikanske republikk, Ecuador, Egypt, El Salvador, Ekvatorial-Guinea, Eritrea, Etiopia, Fiji, Gabon, Gambia, Georgia, Ghana, Grenada, Guatemala, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Ungarn, India, Indonesia, Iran, Irak, Jamaica, Jordan, Kasakhstan, Kenya, Kiribati, Kosovo, Kuwait, Kirgisistan, Laos, Latvia, Libanon, Lesotho, Liberia, Libya, Litauen, Makedonia, Madagaskar, Malawi, Malaysia, Maldivene, Mali, Marshall øyer, Mauritania, Mauritius, Mexico, Mikronesia, Moldova, Mongolia, Montenegro, Marokko, Mosambik, Myanmar, Namibia, Nepal, Nicaragua, Niger, Nigeria, Oman, Pakistan, Panama, Papua New Guinea, Paraguay, Peru, Filippinene, Polen, Qatar, Romania, Russland, Rwanda, Samoa, São Tomé og Príncipe, Saudi Arabia, Senegal, Serbia, Seychellene, Sierra Leone, Salomonøyene, Sør-Afrika, Sør-Sudan, Sri Lanka, St. Kitts og Nevis, St. Lucia, St. Vincent og Grenadinene, Sudan, Surinam, Swaziland, Syria, Tadsjikistan, Tanzania, Thailand, Øst-Timor, Togo, Tonga, Trinidad og Tobago, Tunisia, Tyrkia, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Ukraina, De forente arabiske emirater, Uruguay, Usbekistan, Vanuatu, Venezuela, Vietnam, Yemen, Zambia og Zimbabwe.

#### **3.5 Fremvoksende økonomier i Asia**

Bangladesh, Bhutan, Brunei, Kambodsja, Kina, Fiji, India, Indonesia, Kiribati, Laos, Malaysia, Maldivene, Marshall-øyene, Mikronesia, Mongolia, Myanmar, Nepal, Papua New Guinea, Filippinene, Samoa, Salomonøyene, Sri Lanka, Thailand, Øst-Timor, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, og Vietnam. 28 land.

#### **3.6 Latin-Amerika**

Antigua og Barbuda, Argentina, Bahamas, Barbados, Belize, Bolivia, Brasil, Chile, Colombia, Costa Rica, Dominica, Den dominikanske republikk, Ecuador, El Salvador, Grenada, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Jamaica, Mexico, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, St. Kitts og Nevis, St. Lucia, St. Vincent og Grenadinene, Surinam, Trinidad og Tobago, Uruguay og Venezuela. 32 land.

#### **3.7 Midtøsten og Nord-Afrika**

Algerie, Bahrain, Djibouti, Egypt, Iran, Irak, Jordan, Kuwait, Libanon, Libya, Mauritania, Marokko, Oman, Qatar, Saudi-Arabia, Sudan, Syria, Tunisia, De forente arabiske emirater og Jemen. 20 land.

### **3.8 Afrika sør for Sahara**

Angola, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Kamerun, Kapp Verde, Den sentralafrikanske republikk, Tsjad, Komorene, Den demokratiske republikken Kongo, Republikken Kongo, Elfenbenskysten, Ekvatorial-Guinea, Eritrea, Etiopia, Gabon, Gambia, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Kenya, Lesotho, Liberia, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauritius, Mosambik, Namibia, Niger, Nigeria, Rwanda, São Tomé og Príncipe, Senegal, Seychellene, Sierra Leone, Sør-Afrika, Sør-Sudan, Swaziland, Tanzania, Togo, Uganda, Zambia og Zimbabwe. 45 land.